

Smědža křescenjo přisahać?

**Waša řeč budź: Haj, haj; ně, ně.
Štož pak je wjace hač to,
je wot zležo.**

Matej 5,37

Najstarši hornjoserbski dokument je přisaha; wona pochadza najskeje z lěta 1532. Serbscy měšćenjo dyrbjachu přisahać, zo su swojemu najhnadnišemu knjezej, česke mu kralej, Budyskemu měščanosće a měščanskej radže wodnjo a w nocy poslušni a podani, hdyž wot nich napominani budža. Tajke dokumenty znajemy tež z druhich lužiskich městow. Hdyž džěše wo wažne wěcy, mjenujcy zo maja poddanojo poslušni być, njebě wyšnosći přeškoda, serbsku řeč za to zasadzić, tež hdyž so wona hewak hustodosć zanjechaše.

Hač do džensnišeho wužiwanja so přisahi jako swjatočne přilubjenja w politice, we wojerstwje a před sudnistwom. Wězo wuči jednore čłowjeske nazhonjenje, zo so wona hdys a hdys łamaja abo zo su wopačne byli. Wšelacy politikarjo su dyrbjeli wopačnych přisahow dla wotstupić. W tutym dypku njeznaje zjawna moralka žanu smilnosć: Wopačna přisaha wjedže k wotstupej.

Tež stari Serbja su přisahi kritisce widželi. W Radyserbowej zběrce namakamy přisłowo: „Wulka přisaha pokazuje na wulke lžě.“ Za tym chowa so najskeje wobkedźbowanje, zo runje tam, hdžež su přisahi trěbne, strach wulki je, zo so lži a jeba.

Što praji biblija wo přisahach? A w tym zwisku je wosebje wažne: Što praji Jezus?

W Starym zakonju namakamy napominanja, zo maja so přisahi dodžeržeć. „Njepřisahaj wopak a džerž Knjezej swoju přisahu.“ (3 Mójzas 19,12; 4 Mójzas 30,3) To je poprawom samozrozumliwa wěc, dokelž přisahi, kiž so njezdžerža, su zbytnje. Někotři profetojo, kaž na přikład Hozea, warnowachu před přisahami.

Jezus wotpokaza wšitke přisahi. Wón wě, zo so wona w Starym zakonju dowole-

ne, tola jeho poselstwo je jasne: „Ja pak praju wam, zo byšće scyła njepřisahali, ani na njebjesa, přetož wone su Boži stoł; ani na zemju, přetož wona je podnóžk jeho nohow; ani na Jerusalem, přetož wón je město wulkeho krala. Ani na swoju hłowu njepřisahaj; přetož njemóžeš žanu włósku ani běhu ani čornu sćinić.“ Jemu njeńdže wo to, zo bychu so prawe słowa za přisahu wolili, ale zo bychu ludžo stajnje a přeco wěrnosć řečeli. Haj je haj, to ma dosahać; ně je ně, tež to ma dosahać. Někajke wopřisahanje jenož na to pokaza, zo něšto njetrejchi. W tutym zmysle pokazuja přisahi na hrěšne mysle ludži. Štož pak słuša do Božeho kralestwa, ma hrěšne řečenje wotpołožić a stajnje po prawdže řečeć.

Prašenje je, hač dyrbja křescenjo přisahi wotpokazać, dokelž je Jezus přećiwo nim był. Ryzy po pismiku biblije bychmy dyrbjeli wotmołwić z haj. Někotři křescenjo su so na Jezusowe słowa powoľali a su byli přećiwo wšěm přisaham. Tola na cyłk wi-

džane je cyrkej tak wotmołwiła, zo móžeja so přisahi, kotraž sej stat žada, z měrnym swědomjom złožić. Stat a cyrkej stej dvě wěcy, kóžda ma swoje zakonje. Na tutej linniji je tež reformacija swoje rozsudy tworila. W 16. artiklu Augsburgskeho wuznaca z lěta 1530 so wuraznje praji, zo je dowolene, „napołožene přisahi činić“.

Zo njeje prašenje přisahi žana rzyz akademiska abo teologiska naležnosć, dyrbjachu fararjo w nacistiskim času nazhonić. Předpismo běše, zo dyrbjachu wšitcy zastojnicy přisahu na Hitlera złožić. Němskokřescanske kruhi sej to tež wot wšitkich fararjow žadachu. Wjele fararjow mješe z teho wulku duchownu nuzu. dokelž widžachu w tym wobmjězowanje swojeho ordinaciskeho sluba.

Za kóždeho z nas pak su Jezusowe słowa aktualne: Mamy wšudže a přeco jasnje a sprawnje řečeć. Potom njetrejebamy žane wopřisahanja. Ludžo móža so na naše słowa spušćeć, tež hdyž jenož haj abo ně prajimy.

Jan Malink

W měsće Schwäbisch Gmünd předstajichu 2012 džiwadłowu hru „Baju wo Staufferach“.
Nětko chce město přisahanje zaso wožiwić.

Foto: SWR

Lubosć a džak

Luba holca, luby hólče,
předstaj sebi, zo je to twoja swójba:

Wšitcy maja tebje lubo!

Twojej staršej mataj tebje lubo: Sy jeju dźěćo, nad kotrymž so wjeselitaj, hdyž so na njeju posměješ. Tež twoja sotra abo twój bratr mataj tebje rady: Wi-dźitaj w tebi dobrego přečela, z kotrymž móžetaj sej hrajkac a žortowac. Twoja

wowka a twój džěd mataj tebje runje tak lubo: Sy jeju wnučk, z kotrymž móžetaj bjesadowac abo sej małe wulěty předewzac. Nimo teho sy twojim ćetam, wujam, kuzinam, kuzenkam a přečelam wažna a lubowana wosoba.

Ale njezabudź na dalšeho přewodźerja w swojim žiwjenju, kiž tebje lubuje a stajnje na tebje a twoju swójbu kedźbuje: Bóh tón Knjez! Wón lubuje tebje a wšitkich ludźi a stra-žuje nad nimi.

Rys.: M. Wirthech

Za to chcemy so pola njeho z małym rańšim spěwom „Džak ći za dobre nowe ranje“ (Spěwarske č. 223) džakowac.

Džak ći za dobre nowe ranje,
džak ći za kóždy nowy džeń,
džak ći, zo swoje naležnosće
tebi prajic směm.

Džak ći za přečelow wšech dobrych,
džak ći, ow Božo, stajnje zas.
Džak ći, zo směm tež nje přečelam
přečo wodawac.

Džak ći, zo twoje słowa słyšu,
džak ći, zo Ducha daruješ.
Džak ći, zo tudy a tež druhdže
wšitkich lubuješ.

Twoja Maria Wirthech

Wjesoly swjedžen na Šusterec dworje

Na swjedženju Swjateje Trojicy, njedźelu, 31. meje, swjećachu w Trjebinje swój kóždolětny swjedžen. Wón zahaji so rano w 9.30 hodž. ze swjatočnymi kemšemi. Dujerjo Slepjanskeje wosady kaž tež Rowniske gło-sy wupjelnjachu poľnje wobsadźenu bróžnju ze swojimi zynkami. Jako lektor skutkowaše Uwe Hermaš. Tež knjeni Balkowa a Trjebinska wjesnjanostka Kerstin Antonius přewzaštej čitanja, kiž so serbsce a němsce přednjesechu. Wosadna fararka Jadwiga Malinkowa přědowaše serbsce a němsce

wo teksće Stareho testamenta Jezaja 6,1-8. Na kóncu kemšow modlachu so wšitcy kemšerjo Wótčenaš w Slepjanskej narěči.

Po kemšach sydaše slódný tykanc, kiž běchu Trjebinčanki hižo džeń do teho w pjecy na Šusterec dworje napjekli. Mjez druhim wuhotowachu dujerjo Slepjanskeje wosady a Trjebinska pěstowarnja program. Za wšu prócu a přihotowanje słyša džak Trjebinskej Domowinskej skupinje. A wšitcy běchu sej přezjedni: Klětu zas!

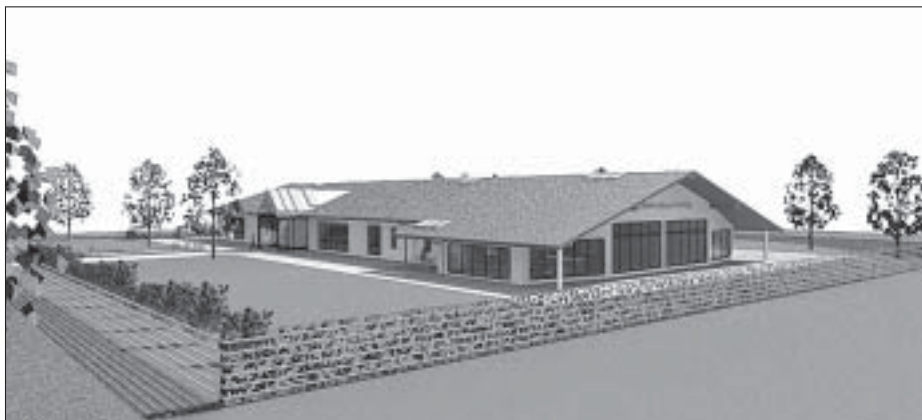
Jadwiga Malinkowa

W Husce ma so nowa šula twarić

Ewangelski šulski centrum w Husce trjeba wjace městna. Tehodla ma wuchodnje hrodowego parka blisko nětčišeje šule nastać dalše šulske twarjenje. Budže to jednoposchodowy dom ze sydom wulkimi rjadowniskimi rumnosćemi, kóžda ze 70 m² płoniny, a wulkomyslnje, 210 m² wulkej žurlu, kotraž ma zdobom jako jědźernja a sportownja kaž tež wšelakim šulskim zarjadowanjam služić. Wuknyć budu tu šulerjo 10. lětnika srjedźneje šule a gym-

naziasća powołanskeho gymnazija. Lětsa w septembru chcedža twarić započec. Za lěto ma twar dokónčeny być, tak zo móžna nowu šulu spočatk šulskeho lěta 2016/17 wotewrěć.

Nowotwar je trěbny, dokoľž so lětsa přeni króc do zakładneje šule tři přenje lětniki přiwozmu. Ewangelski šulski centrum w Husce je za mnohe swójby z blišeje a dalšeje wokoliny atraktiwny, tak zo ličba šulerjow dale stupa. **T.M.**

Napohlad noweho šulskeho twara w Husce wot Budyskeje dróhi sem Repro: Hušćanska wosada

Što cudźiš so
moša duša
a sy tak nje-
pokošna we
mně čakaraj
na Bohal ¹⁷⁶

Mjenowy atlas za Delnju Łužicu wušoľ

Nadawk mjenowědy njeje jenož informacije wo nastaću, tworjenju a woznamje wosobowych mjenow hromadźić a předstajeć, ale tež jich rozšěrjenje w geografiskim rumje přepytowac a na kartach zwobraznjeć. Lipšćanski onomast Walter Wenzel je hižo někotrym swojim kniham karty jako přewodźacy material přidał. Nětko předpo-žoži ryzy atlas swójbných mjenow za Delnju Łužicu, kotryž zložuje so na jeho dotalne příručki, nastawki a dalšu aktualnu literaturu wo serbskej mjenowědže. Wšitke 70 kartow su wobšernje komentowane, a zapísane mjena su w separatnym registrje naličene.

Ze zwobraznjenjom rozdźeljenja mjenow w regionje skića so čitarrej nowe informacije k rozšěrjenju jednotlivých swójbných mjenow, k sydlenkim stawiznam historiskeho ruma a zdžěla tež nowe pokiwky k woznaměj dotal njejasnych mjenow. **LND**

Walter Wenzel, *Atlas niedersorbischer Zunamen nach Quellen des 14. bis 18. Jahrhunderts*, 160 s., 70 barbných kartow, kruta wjazba, ISBN 978-3-7420-2315-5, 29,90 €

Dr. Rentzing nowy biskop sakskeje krajneje cyrkwyje

Dr. Carsten Rentzing, farar w Markneukirchenje, je nowy biskop sakskeje krajneje cyrkwyje. Njedźelu, 31. meje 2015, wuzwoli jeho krajna synoda w Drježdźanach ze snadnej wjetšinu hłosow 79 přitomnych synodalow. Hižo w přenim wólbny přechodže hłosowaše 33 synodalow za dr. Rentzinga. Bě to jasny signal, zo je jara rozdźělnych předstawow, přećow a wočakowanjow na wosobinu biskopa. Bě pak hišće pjeć dalšich wólbnych přechodow trěbnych, doniž njebě doskónčnje jasne, što budže křesćanow sakskeje krajneje cyrkwyje w přichodnych 12 lětach reprezentować.

Po swojim wuzwolenju rozložil dr. Rentzing před synodu, što jemu na wutrobje leži. Zakład wšeho je, zo maja wšitcy na to dźiwać, swoje žiwjenje wědomje po Chrystusu wusměrić. Křesćenjo dyrbja wěstu měru dodžerjeć, žiwjenske srjedźišćo měć, z hłubokosće wěry čerpać a z radosću a angažementom w towaršnosći skutkować. Při tym słušeja wšelake dźěle cyrkwyje hromadže a dyrbja mjez sobu zwjazane wostać. Tež ćežke prašenja, kotraž w našim přiběrajcy komplikowanym swěće nastawaja, maja so po spomóżnych Božich kaznjach rjadować.

Dr. Rentzing steji za sakske lutherstwo a wuzběhny, kak wažna je teologiska jasnosť. Jeničce z njej je móžno, w čežkich prašenjach njehablance stejišćo zabrać.

Jako sobustaw EKD-synody a bywši wiceprezident generalneje synody VELKD je jemu wědomje, kajke dźěło ma so w nawjedowacych gremijach cyrkwyje wukonjeć.

Nowy biskop chce ze wšěmi bratrami a sotrami za jednotu cyrkwyje skutkować. Dokelž swójska móc a mudrosć za to nje-dosahatej, přeja jemu synodalajo, krajno-cyrkwinski zarjad a mnozy gratulanća składnostnje jeho wuzwolenja Božu pomoc a Bože žohnowanje za jeho zastojnstwo.

Ja sym jemu tute přeća w serbskej rěči wuprajila, wšako je so dr. Rentzing dotal při kóždym posedženju synody za ewangelskimi Serbami we Łužicy prašał.

Dr. Carstena Rentzinga zapokazaja w swjedženskich kemšach sobotu, 29. awgusta 2015, w Křižnej cyrkwi w Drježdźanach do biskopskeho zastojnstwa. Dotalny biskop dr. Jochen Bohl poda so kónc awgusta na wuměnk.

Annemarie Simonowa

Dr. Carsten Rentzing po swojim wuzwolenju na biskopa před synodalemi Foto: S. Giersch

Wjerbnijska wosada ma přeni raz fararku

Njedźelu, 14. junija, bu Jenny Caiza Andresen jako přenja žona we Wjerbnijskim farskim zastojnstwje zapokazana. Na swjedženskich kemšach we wosadnym Božim domje dósta z ruki Choćebuskeje superintendntki Ulrike Menzel powołanske wopismo Berlinskeho konsistorija. Nowa fararka, kotraž ma boliwiske korjenje, je kemšerjow, hosći a swójbnych tež w serbskej rěči witała. Tekst bě jej do serbsčiny přeložil Werner Měškank, prawe wurjekowanje je z fararku zwučował Siegfried Malk. Za witanje w serbskej rěči dósta wona dołhi přiklesk kemšerjow. W mjenje spěchowanskeho towarstwa za serbsku rěč w cyrkwi přepoda so jej kniha perikopow w serbskej rěči.

W swojej serbskej narěči praji fararka Caiza Andresen:

„Lube sotšy a bratši,

žinsa som how wjelgin glucna. Ja se wjaselim, až teliko luži ze mnu ten zeń wóswešijo. Luže zbliska a zdaloka how su, znate a hyšći njeznate. Mója familija, psijaše, towarise su psijeli wótdaloka. Ja se wam žekuju, až sćo mě howkol pšewóžowali. W myslach a w módlitwje wěm, až

som žinsa wót wjele drugich teke pšewóžowana. A wjaselim se na wjele nowych znajobnosćow. Něnto som fararka ewangeliskeje wósady Wjerbno. Droga až tuder njejo była lažka a rowna, skerjej zawita a wótergi njepšewidna. Ale gaž gładam slědk, mógu groniš, až žedno nazgónjenje njejo było pódermo. A gaby te hokołodrogi njebyli, njeby ja žinsa how była. Pšed někotarymi mjasecami som nastupiła swóju službu ako zastupujuca. Wy sćo mě psiwzeli. Wěcej hyšći: Wy sćo mě psiwitali. Ja se wam wjelgin za to hužekujom. Ja sebje wjelgin žycym, až namakajom how we Wjerbnje domownju, a som pšeznanjona, až z Bóžeju pomocu bužo naša zgromadna droga dobra.“

Siegfried Malk

Po zapokazanskich kemšach w cyrkwi (naprawo) witaču holcy w serbskej drasće nowu fararku Jenny Caiza Andresen wutrobnje do Wjerbnijskeje wosady. Foće: S. Malk

Reformator Jan Hus před 600 lětami wotprawjeny

Bobosłowc a rektor Praskeje uniwersity 6. julija 1415 w Konstanzu na šćěpowcu spaleny

W našim časopisu buštej w zańdženosci wažnej přinoškaj wo Janu Husu w pokročowanjach wozjewjenej. Přeni pod napismom „Pod znamjenjom kelucha“ z pjera Hanuša Härtela (1927–2013) je wotčišćany wot nowemberskeho čisla 1961. Druhi, napisywany wot synodalneho seniora (biskopa) Českosobratskeje ewangelskeje cyrkwyje dr. Viktora Hájeka (1900–1968), měješe nadpismo „Swěrný hač do smjerće“ a wozjewi so wot februara 1965. Dalše wobšěrne žórto za mój přinošk je „Husitská revoluce“ z pjera Františka Šmahela, kotrež so 2002 tež w němskej rěči wuda.

Hladajo na zrudny jubilej martrarskeje smjerće Jana Husa spominamy z wulkej česćownosću na wulkeho ducha europskich stawiznow.

Jan bě so wokoło 1370 we wjesce Husinec blisko Prachatic nad Šumawu w jednorých wobstejnoscach narodžił. Měješe mudru hčójčku, tak zo póstachu jeho na řáčonsku šulu w Prachaticach. Po tym studowaše na Praskej uniwersiće. Tam mjenowachu jeho město Jana z Husineca skrótka Jana Husa. Z někak 25 lětami bu magister swobodnych wuměstwow. Chcyše pak rady być měšnik a magister bobosłowstwa, tak zo studowaše hišće teologiju.

Cyrkej knježeše w druhej połojcy 14. lětstotka skoro nade všem. Jej slušeše nimalo položca českeje pódy, wobsedžeše njesměrne bohatstwa. Wona mjenowaše so po Chrystusu, ale bě daloko wot Chrystusoweje wučby zдалena. Dokument wizitacije wokoło 1380 w arcydiecezy Jana z Ještejna pokaza jako přikład staw tehdyšeje cyrkwyje. Njebě to jenož zjaw w Českej, ale po cyłej Europje. John Wycliffe

Pomnik Jana Husa w Praze Foto: priwatne

(před 1330–1384), jendželski filozof, teologa a reformator, bě hižo pisał wo trěbných změnach w cyrkwi, bě wotpokazał wulku móc bamža a wustupował přećiwo skaženosci w cyrkwi.

Składnostnje jězby z kralom do Francoskeje zezna so Jan Hus ze spisami Johna Wycliffa. Wone jeho hnujachu, dokelž widžeše tež wón z jasnymaj wočomaj njedobre poměry w cyrkwi a w swěće. Přez hnadu ewangelija spózna zakład praweje křescanskeje wěry, kotryž staj Jezus a Bože słowo. Tak sta so Jan Hus z wojowarjom – nic jenož ze słowom, ale tež ze skutkom.

Prědar w Praze

W léce 1400 bu za měšnika wuswjećeny, 1401 za dekana a 1402 za profesora Praskeje uniwersity postajeny. 1402 powořachu jeho za předarja w Bethlehemskej kapale, hdžež so w českej rěči předowaše. We wulkej ličbje lud na jeho předowanja sluchaše, dokelž mějachu sylny socialny raz. Wo čimž bě Jan Hus přeswědčeny, to wón tež jasnje na uniwersiće wučěše. Wěrnosć bě jemu drohotne kubto. Tak wón napominaše: „Pytaj wěrnosć, poslušaj na wěrnosć, wukni wěrnosć, lubuj wěrnosć, budž swěrný wěrnosci, zakitaj wěrnosć hač do smjerće!“

Jan Hus bu z poradžowarjom Praskeho arcybiskopa a z dwóřskim kaplanom. Wón chcyše być prawowěriwy katolik, ale ze swojim wustupowanjom přećiwo njedostatkam w cyrkwi činješe sej wězo tež njeprěcelow. Dokelž w Bethlehemskej kapale husto wjace hač štyri dowolene česke kěrluše spěwachu, dósta wón 1408 wot arcybiskopa přeni porok.

W lětomaj 1409 a 1410 bě Jan Hus rektor Praskeje uniwersity. Na jeho nastork wuda kral Wjaclaw IV. w léce 1409 wuznamny Kutnohorski dekret, kiž změni uniwersitne wothłosowanje po narodach. Dotal mějachu Čěša jenož jedyn hłós, mjeztym zo mějachu wukrajnicy tři hłósy (Bayerojo, Saksojo a Polacy). Wotnětka mějachu Čěša tři hłósy a wukrajnicy cyłkownje jedyn. Tak zdoby sej kral přiřłosowanje uniwersity.

Konflikt z cyrkwuju

Na to měrješe so wulki hněw arcybiskopa přećiwo rektorej Janej Husej. Wón bu pola inkwizicije wobskorženy. Zakazachu jemu, w Bethlehemskej kapale předować. Hus pak njeměješe so po zakazu a arcybiskop reagowaše ze zaklećom. Konflikt wuwercholi 1412 w boju wo wotpusk. Hus bě raznje přećiwo předawanju wotpuska a namołwješe krala, zo by předawanje zakazał. Bamž wuda na to bulu přećiwo Husej.

Wobraz Jana Husa z léta 1562 Repro: archiw PB

Hus reagowaše z tym, zo njebě za njeho wot nětka wjace bamž najwyša awtorita, ale Chrystus. Kajke wuznaće to wěry a duchowneje mocy! Při předowanju w Bethlehemskej kapale chychu najate wobronjene črjody jeho zabić, tola kemšerjo zadobywarjow wuhnachu.

Hus so boješe, zo móht so stać z přičinu krejpreleća. Tehodla čekny 1412 z Prahi a woteńdže najprjedy na Kozí Hrádek blisko Táboru a pozdžišo na hród Krakowec w južnej Českej.

Na koncil do Konstanz

W léce 1414 zwola kral Sigismund, bratr českeho krala Wjaclawa, powšitkowny koncil do Konstanz z trojim programom: 1. reforma cyrkwyje, 2. wučisćenje wot bluda a 3. wotstronjenje bamžowskeho rozšćěpenja.

Hakle 8. nowembra krónowany nowy kral Sigismund z Janom Husom wujedna, zo by tón tam dobrowólnje šoł. Přećiwo raznemu spječowanju swjich přecelow Hus do toho zwoli. Dowěrješe cyrkwi a nadžiješe so, zo budu na koncilu sprawnje z nim jednać. Mysleše sej, zo jeho jako duchowneho a magistra za runoprawneho čłona koncila wobhladaja a zo budže so tam móc zakitować. Kral přiľubi jemu wěsty puć do Konstanz a zaso domoj.

Dnja 3. nowembra dojeďže Hus ze swjim přewodom do Konstanz. Kónč nowembra bu w dominikanskim klóštrje zajaty. Wón a jeho přeceljo protestowachu a wón powořa so na kralowu přewodny list. Tyknychu jeho do klódy, hdžež jeho z rječazami přiřkowachu. Wón čězko schori, dyrbyeše pak hač do 4. januara tam wutrač. ⇒

⇒ Hdyž kral k hodam do Konstanza do-
jědze, žadaše sej, zo dyrbja Jana Husa pu-
šćić. Kardinalojo wotmołwichu, zo wotjě-
du domoj, hdyž so to stanje. Kral so koncilej
podwoli a zlama tak přilubjenje, kotrež
bě Janej Husej dať. Wón jenož docpě, zo
zaměstnichu Husa do cele z tróšku wjace
powětrom, zo smědžeše zaso listy pisac
a wopyt dóstać.

Přeslyšowanja

Bamž Jan XXIII. čekny 21. měrca z Konstan-
za a kral přikaza Konstanzkemu biskopej,
Jana Husa na swój hród wzac. Tam přesly-
šowaše komisija pod kardinalom d'Ailly
18. meje Jana Husa. Přiřdžechu k wusu-
dej, zo je wón kecar, kotryž swojemu dóń-
tej njewučeknje.

Prěnje „zjawne“ přeslyšowanje 5. junija
wotmě so za zawrjenymi durjemi. Při dru-
him přeslyšowanju dwaj dnjej pozdžišo bě
kral přitomny. Jan Hus najwjace wob-
skórzbow wotpokaza a bě zwólniwy při-
znać, zo so myli, jeli jemu koncil tajke my-
lenje dopokaza. Na přichodnym dnju wot-
mě so poslednje přeslyšowanje. Tež na tu-
tym bě kral přitomny a Jan Hus zmužiče
swoju wěru wuzna. W kónčnym napomi-
nanju da d'Ailly Husej wolić mjez dospo-
lym podčisnjenjom pod awtoritu koncila
a dalším přeslyšowanjom. Hus woli to
druhe.

Kral chcyše k poslednjemu razej pom-
hać a radžeše jemu, zo by so wšitkich swo-
jich „błudow“ wotrjekł, byrnjež je ženje nje-

je zastupował. Na to přepoda kral Sigis-
mund Jana Husa do rukow kardinalow.

Sudny proces

Při sudnym procesu 6. julija, hdyž bě Jan
Hus hižo čežko chory, přednjesechu wulku
ličbu wobskórzbow přečino njemu. Na tu-
tym dnju bě hižo šćěpowc přihotowany.
Janej Husej njedowolichu so zakitowac.
Žadachu wot njeho, zo by to, čehoždla bě
wobskorženy, wróco wzał. Hus pak njemó-
žeše wróco wzac, štož njebě ženje wučit.
A to, štož bě wučit, nochcyše wróco wzac.
Wón wosta kruty.

Hus njeklonješe so žadanjam koncila,
ale postaji Swjate pismo jako jeničku aw-
toritu. W tym tči jeho rewolucionarna mysl
a jeho reformaciski skutk.

Dnja 6. julija 1415 wjedžechu jeho
k šćěpowcej. Ducej po puću widžeše, zo
běchu hižo jeho knihi spalili. Wumřet je
njezlamany a w poľnej dowěrje do swoje-
ho knjeza Jezusa Chrystusa.

Wučby skutkowachu dale

Koncil bě měnjenja, zo je spalenie Jana
Husa dosahace warnowanje wšěm „ke-
carjam“ a zo so nětko jeho přiwisnicy stu-
la. Jeho duch a jeho mysle pak njemóžachu
spalić. Nawopak: Přiwisnicy Jana Husa so
rozhorjachu, postanychu a zhromadžowachu
so k nabožno-socialnemu hibanju.
Wulke dobyća móžachu duchowni potom-
nicy Jana Husa swječić, ale tež hluboke
poražki dyrbjachu znjesć.

**Spalenie Jan Husa w Konstanzu, zwobraz-
njene w chronice z lěta 1485** Repro: archiw PB

Cyrkwinski dzeń před 50 lětami w Bude-
stecach steješe pod heslom „Wěrnosc
dobudźel!“ a spominaše wosebje na Jana
Husa. Senior Kristian Pavel Lanštjāk z Pra-
hi pokaza w swojim přednošku na to, kak
je Martin Luther pod wliwom Jana Husa
swój reformatoriski puć nastupił. Na dnju
Husoweje smjerće w léce 1519 wuzna Lu-
ther w Lipsku před dr. Eckom, zo je Hus
wjele dobreho wučit, a zo je koncil jeho
z njeprawom za kecarja zasudził.

Wróco zhladujo spóznajemy wšelake
podobnosće mjez nastajenjom pisma-
wučenych napřećo Jezusej a Konstanzske-
ho koncila napřećo Janej Husej. Jeho du-
chowne srjedžišo wostanje do wěčnosti:
Jezus Chrystus. **Handrij Wirth**

Nowa džěcaca kniha Křescana Krawca

W Ludowym nakładnistwje
Domowina je kónec meje
wušla nowa džěcaca kniha
Křescana Krawca „Hdže je
kóčka wostała?“. Knižny ti-
tul lubi napjatosc při pyta-
nju zhubjeneje kóčki, ko-
trež tworj čerwjenu nitku
za jednanje, počahowace
so na kónec Druheje swěto-
weje wójny. Štóž znaje ro-
man „Paradiz“ (2009), wě,
zo je Křescan Krawc tutón

kapitl časa ze swójskeho nazhonjenja jako
džěco hižo dokładnje rysował. W romanje
je to najmlódši syn Šewcec swójbny Jan-
Pawoł, tež Małki mjenowany, kotryž za
swojej kóčku pyta. W džěcacej knize
powěda hólac, kotrehož mjeno so w teksće
njewi, ze swójskeje perspektiwje.

Poprawom by pachot dyrbjał do šule
chođić. Tola to njeje móžno, dokelž je
w šuli lacaret za zranjenych wojakow za-
městnjeny. Nan je we wójnje a mać a su-
sodža so stajnje wo njej rozmołwjeja. Tak
wě hólac, što wójna je: mjenujcy fronta,
hdžež „třěleja z wótrymi kulkami“ (7).

A wón smě samo „karabi-
ner“ němskeho wojaka, ko-
tryž wobstražuje ruskich ja-
tych, w ruce džeržeć. Jako so
fronta bliži, dyrbi mać z hól-
com-ja-powědarjom, jeho
bratrom a sotru runja dru-
him wjesnjanam na čekańcu.
Z konjacym wozom pada so
swójbna na puć, hdžež so
w přenjej nocy čorna kóčka
zhubi. Prasnenje a wuce gran-
atow wšitkich nastróža a lu-
džom je zadrž. Wšelake strašne situaci-
je dyrbja čekancy dožiwić a přežiwić.
A hólac nazhoni, zo njeje wójna jenož
někajki dyrdomdej. We wšěch šmjatach
a hrózbnych dožiwjenjach pyta wón staj-
nje za swojej kóčku. Hać ju hdy zaso wu-
hlada, wo tym zhoniće w nowej knize Kře-
scana Krawca.

Kniha so derje za čitansku starobu wot
šěsć lět hodži. Jewja so z městnami wujas-
njenja, kaž na přikład rěčne: „Drěć so, to
rěka, zo hórko plakaš.“ (11) abo historisko-
wobsahowe: „HKL – to je Hauptkampflin-
ie. Tu budu čežke wojowanja.“ (8) Ilustra-

cije Uwe Häntscha wabja do wobhladanja
a čitanja kniha. Wurazne wobliča a dokład-
ne nazorne předstajenje situacijow napja-
tosći teksta poľnje wotpowěduja. Na jed-
nej ilustraciji su zarysowane wažne měst-
na a puć, po kotrymž su swójbni a susodža
před frontu čekali. Mjenuja so rěka Sprje-
wja, směr Budyšin, Kaponica, Čornobóh
a Bělobóh. Zdobom su podate wažne de-
taille jednanskich fazow, kotrež wolóžeja
džěscu zrozumjenje cyłkowneho wobsaha.
Widžeć je tehurunja ródne sydlišćo hólca
z pječ domami a fabriku. Tu tuka znajer
romana „Paradiz“ na Ziegenfawcu, džens-
niši wjesny džěl Lemišowa.

Křescan Krawc předpołožil 70 lět po
skónčenju Druheje swětoweje wójny kedž-
byhódnou džěcacu knihu, w kotrež wón ču-
ćiwje wójske podawki we Łužicy z wida
džěsca wopisuje. Jemu je so poradziło, na
zakładže swójskich dožiwjenjow wěrjepo-
dobne powědančo napisac, kotrež tež
starších čitarjow puta a do přemyslowanja
pohnuwa. **Měrana Cušcyňa**

*Křescan Krawc, Hdže je kóčka wostała?, ilustrował
Uwe Häntsche, 32 s., barbne ilustracije, kruta wjaz-
ba, 978-3-7420-2332-2, 8,90 €*

Swědk serbstwa w narańšich kónčinach so pominył

We Wujězdze pola Ketlic nimale 140 lět stare šulske twarjenje spotorhane

We Wujězdze (Breitendorf) pola Ketlic su srjedź junija bywšu wjesnu šulu torhali. Bukečanska gmejna, do kotrejež Wujězd słuša, chce na jeje městnje w přichodnych měsacach natwarić nowy dom za wohnjowu woboru, dokelž bu dotalny přez wulku wodu před dwěmaj lětomaj chětro wobškodzeny.

Wujězdžansku šulu su w lětomaj 1877/78 na zapadnej kromje wsy natwarili. Dnja 11. junija 1877 položichu zakladny kamjeń a na dzeń lěto po tym šulu poswjećichu. W tehdyšim času bě Wujězd nahladna burska a hišće přezcytnje serbska wjes. Nimo Wujězdžanskich chodžachu do tudyšeje šule tež džěci ze susodneho Čornjowa. Spočatnje bě šula jako rzy serbska zastopnjowana. Hišće spočatk 20. lětstotka plaćeše jako serbsko-němska, to rěka, zo měješe tehdy hišće přewažnje serbskich šulerjow.

Dołholětny wučer we wsy bě Handrij Suško, kotryž bě 1876 z Čelnoho pola Wochoz sem přičahnył a hač do 1909 we Wujězdze skutkowaše. Wón bě zahorjeny Serb a słušeše k aktiwnym sobustawam serbskeho towarstwa w Bukecach, na kotrehož zhromadźiznach husto tež přednšowaše. Jeho džowce Lizka a Hanka wustupowašej we 80tych a 90tych lětach 19. lětstotka wospjet jako solistce na serbskich koncertach, studentskich schadźowankach a spěwanskich swjedženjach, na kotrychž interpretowašej mjez druhim znate oratorije kantora Korle Awgusta Kocora ze susodnych Ketlic. Syn Fryc bě absolwował Lubijski wučerski wustaw a plaćeše jako nadžijepolny serbski wučerski dorost, zemře pak hižo w młodych lětach.

Mjez šulerjemi, kiž něhdy do Wujězda do šule chodžachu, su tež znate serbske wosobiny. Z Wujězdžanskeho delnjeho mlyna, kiž bě přez generacije hač do džensnišeho we wobsydstwje pobožneje

Šulerki a šulerjo z wučerjom Handrijom Suškom před Wujězdžanskej šulu wokoło 1909, třěci wotlěwa Měrcin Zoba z Čornjowa

Repro: A. Zoba

serbskeje Mättigec (Matekec) swójby, pochadžeštaj bratraj, kiž staštaj so wobaj z duchownymaj: starši Ernst Wilhelm Mättig (1844–1919) skutkowaše w němskich Lipšćanskich stronach, młódši Jan Handrij Mättig (1852–1928) bě farar w serbskej Hućinje. Korla Awgust Jenč (1828–1895), rodzeny jako syn kublerja w susodnym Čornjowje, sta so z fararjom w Palowje a znatym serbskim bibliografom a stawiznarjom. Jan Awgust Kerk (1865–1938) ze samsneje wsy bu wučer w Pirnje a swak Arnošta Muki. Měrcin Zoba (1901–1987), tehorunja w Čornjowje rodzeny syn bura a sejmskeho zapósłanca Jana Awgusta Zoby, bu zaslužbny serbski wučer w Bukecach, kotryž je mnohim starším Serbam džensa hišće derje znaty.

Wo serbskosći šule swědčeše přez lětdžesatki napismowa tafla, kotraž bě nad zachodom do šulskeho twarjenja zamurjowana. Na nej bě widzeć jehnjatko, pod kotrymž steješe w serbskej rěči bibliška namotwa: „Pas moje jehnjata!“ W zašlych lětdžesatkach pak tafla hižo widzeć njebě, jenož wosebje wuzběhnjene městno na wobmjetku hišće na nju dopominaše. Do torhanja šule je Bukečanska gmejna na wotpowědny pokiw z Budyšina dała přeprowować, hač so tafla hišće pod wobmjetkom chowa. Nažel tam žanu namakali njejsu. Městno, hdžež bě něhdy pěskowcowa tafla zamurjowana byla, bě přezcytnje z cementom wupjelnjene. Serbsku taflu su potajkim hižo před lětdžesatkami z murje wzali a prawdžepodobnje zničili. Štó je to činił, hdy a čehodla, to džensa hižo njechtó njewě.

Z centralizaciju šulstwa so wot lěta 1956 we Wujězdžanskej šuli jenož hišće delnje lětniki wuwučowachu. Hornje pak dyrbjachu wotnětka do Bukec do šule chodźić, zo móhli so tam na wučbje serbsčiny wobdžělić. Tutón rozsud wuwabi mjez Wujězdžanami sylny protest. Žadachu sej zasulowanje do Ketlic, hdžež so tehdy hižo serbsčina njepodawaše. Jich žadanju pak so njewotpowědowaše.

1973 Wujězdžansku šulu zawrěchu. W zašlych lětach běšej w nej zaměstnjenej bydlenje a lěkarska praksa. Lětsa nětč je so pominyło šulske twarjenje, kiž bě něhdy było wuznamne kublanske a kulturne srjedzišćo serbskeje burskeje wsy w narańšich Serbach.

Trudla Malinkowa

Džělačer přeprowuje městno nad šulskim zachodom, hdžež bě něhdy serbska tafla zamurjowana była.

Foće: T. Malinkowa

Poslednje foto Wujězdžanskeje šule, nastate krótko do započatka torhanja dnja 17. junija 2015

W modlitwach, spěwach a próstwach zjednočeni

Wosmy serbski ewangelski domizniski dzeń so w Lejnom a Ptačecach wotměł

„Bóh je při nas tudy“, klinčeše móčne spěwanje po Lejnanskej cyrkwi. Nimalo žane městno njebě swobodne při wotewrjenju wosmeho serbskeho ewangelskeho domizniskeho dnja. Chór ze Židžinoho němko-serbsku Božu službu z Božim wotkazanjom hudźbnje přewodžeše. Wosadni z Wojerec, Lejnoho, Ptačec, Blunja a wokoliny běchu přijěli.

„Jezus čaka na wotewrjene wutroby. Kóždy je do jeho kralestwa přeprašeny“, předowaše Serbski superintendent Jan Malink wo hódnoće přeprašenja. Kóždy móže sebi tutu hódnotu k wutrobje wzać. Kóždy móže so swobodnje za wěru rozsudzic. „Jezus chce humanu towaršnosť. Wón chce towaršnosť tež za słabych a za wróco stajenych, tež za chudych, chromych, slepých a zbrašenych“, wón podšmórny. „Tež cyrkej, tež křesćenjo dyrbjachu hakle wuknyć, što rěka so zasadzić za nich. To bě dołhi proces.“ Serbske a němske próstwy, přednesene wot Sigrun Nazdalineje z Wojerec a Bernda Bramborga z Němcow, wobohačichu Božu službu.

Wot Lejnanskeje cyrkwe běžachu wobdźělnicy do susodnych Ptačec. Kremser z Rakečanskej dujerskej kapału jědžeše přědku. „Do 1918 běchu w našej cyrkwi hišće serbske Bože služby, potom jenož hišće němske“, praji Lejnjan Günther Groba. „Pola nas doma hišće do 1964 serbowachu. Potom so rěč zhubi.“ Jeho mać, Hana Grobina, chodžeše jako poslednja we wsy wšědnje w serbskej drasće. 2008 wona zemřě. Džensa njejsu nimalo žane serbske slědy wjac w Lejnom.

Ducy po puću do Ptačec wobdźělnicy domizniskeho dnja rejowachu, spěwachu a kiwachu. Přihladowarjo zboka dróhow

Před cyrkwju w Lejnom hosći serbsce witaču.

W zhromadnym čahu podachu so wobdźělnicy domizniskeho dnja po kemšach w Lejnom pěši na swjedžen do susodnych Ptačec.

so dźiwachu. „Džensa je wosebity dzeń, dzeń dopomnječa na naše korjenje we wěry, na naše swójbne korjenje, na serbsku rěč“, mjenješe Annett Hansetz ze Židžinoho. Za Jörga Redlicha z Blunja a Renatu Marušowu z Lejnoho bě to přeni serbski domizniski dzeń. Blunjanski cyrkwiniski chronist zajimowaše so předewšěm za

wšelakorosć drastow. „Moja mać Madlena Redlichowa chodžeše nježdělu kemši přeco w drasće“, powědaše Jörg Redlich. Tež mać Renaty Marušoweje, Marta Šnipowa, chodžeše wšědnje w drasće. „Chowam hišće džensa jeje swjedžensku drastu. Ja sej ju česću“, mjenješe džowka horda. Wona wuknješe serbsce wokoło 1950 w šuli pola wučerja Jana Petricha. Tón wuwučowaše předewšěm staršich šulerjow w serbskej rěči. „Džensa we wsy hižo nchtó serbsce njerěči“, praji Lejnanska seniorka.

Podobne bě wuwučo w susodnych Ptačecach. 2004 přeprasy tamniše domizniske towarstwo na tradicisku Božu službu. „Tehdy přińdže 20 wobdźělnikow“, powědaše předsydku Martina Petschick. Předar Juro Frahnaw z Picnja předowaše někotre sady serbsce. Helmut Kurjo z Blunja serbsce witaše a moderěrowaše. „To bě tehdy započatk“, wuzběhowaše Martina Petschick na domizniskim dnju. Z podpěru Hannelory Gutsche ze Židžinoho (šicie) a Güntera Hoffmanna z Małeje Nydeje (wupožčowanje) zestajichu sej Ptačenjo fundus drastow. „Nětko mamy dobry zakład a smy hordži na to“, mjenješe Martina Petschick.

Hromadže z dalšimi pomocnikami z Lejnoho a Ptačec bě wona serbski domizniski dzeń organizowała. Podpěru dósta wot předsydy wosadneje rady Dietera Woßlicka a wot swójbow z Ptačec. „To činimoj za našu wjes“, mjenještaj Salomé Petzer (15) a jeje bratr Lawrence (13). Wonaj pomhaštaj, serbsku drastu zwoblěkanaj, při serwěrowanju wobjeda w Ptačanskim hosćencu. W drasće chodžitaj tež na žnjowodžaknym swjedženju w cyrkwi, na wjesnym swjedženju a na swjedženjach w domizniskej stwě. „Tutón domizniski dzeń je dobra ideja. Za našu wjes je wón něšto wosebiteho“, mjenještaj Salomé a Lawrence. „Wulkotnje, zo je telko wopytowarjow přijělo.“

Tradicionalnje sydaše k wobjedu howja ze mjaso z chřěnom. Pozdžišo zaklinčachu na žurli serbske ludowe spěwy. Někotre pory wjesele a spontanje rejowachu. Mnozy wopytachu šulsku a domiznisku stwu njedaloko hosćenca, w kotrejž předstajeja so 60lětnje šulske stawizny Ptačec a stawizny serbskich swójbow we wsy. Na žurli hosćenca zawjeseli po tym Ptačanska pěstowarnja „Husaca kwětka“ zhromadženych ze spěwami a rejemi. Předewšěm kubłarka Martina Halla z pěstowarnje „Lutki“ na Horach je nazwučowanje programa jara podpěrowała.

„Wuwědomić sej korjenje, wěru a rěč poradži so jenož ze sobuskutkowanjom“, podšmórny Martina Petschick. „Za to trjebamy dołhi dych.“ **Andreas Kirschke**

Serbski domizniski dzeń zahaji so z dwurěčnymi kemšemi w połnje wobsadźenej Lejnanskej cyrkwi.

Fota: A. Kirschke

Powěšće

Slepo. Swjatokownu pónđzelu, 25. meje, swječeše něhdže 30 kemšerjow w Slepjanskej cyrkwi dwurěčne kemše z Božim wotkazanjom. Wosebity džak słuša Kantorkam a spěwarkam kóleska z.t., kiž wobohačichu Božu službu ze swojimi kěrlušemi. Wosadna fararka Jadwiga Malinkowa předowaše wo Eliji a jeho zetkanju z Bohom w 1 Kralow 19,9–13.

Wojerocy. Nalětnja synoda cyrkwinskeho wobwoda šleskeje Hornjeje Łužicy wuzwoli na swojim zeńdženju 30. meje we Wojerowskim gymnaziju Johanneumje jako noweho předsydu wuběrka za wuchowanje stwórby Zhorjelskeho fararja Erdmanna Wittiga. Dotalny předsyda Manfred Hermaš je zastojnstwo wjele džěta dla zložil, wostanje pak dale člon wuběrka. Jako nowu člonku wuzwolichu Slepjansku fararku Jadwigu Malinkowu. Synodalny wuběrka ma so nimo brunicy tež naležnosćam koporoweho hórnistwa, měra a sprawnosće a dalšim temam wěnować.

Budyšin. Čorný Chołmc ma partnersku wosadu w Heinersreuth w Frankskej. Pod nawodom wosadneho fararja Guggemosa wopytachu Heinersreuthscy wěriwi njedawno Łužicu. 6. junija přebywachu w Budyšinje, hdžež mějachu měšćanske wjedženje. W Michalskej cyrkwi rozložil jim sup. Malink cyrkwinske a serbske stawizny Budyšina.

Choćebuz. Sobotu, 6. junija, zeńdžechu so sobustawy džěloweje skupiny Serbska namša ke klawsurnemu posedženju. W srjedžišču stejše wuhódnoćenje rozprawy njedawneje generalneje wizitacije cyrkwy EKBO w Choćebuskim cyrkwiskim wokrjesu, w kotrež hódnočeše so tež serbske cyrkwinske žiwjenje w Delnjeje Łužicy. Zdobom zaběrachu so z prašenjom, kak móhlo so serbske cyrkwinske žiwjenje w Delnjeje Łužicy w přichodže zeslynić. Přihotować maja so dale tři jubileje, kotrež měli Serbja wopominać: 150 lět wuńdženja delnjoserbskeje biblije, 30 lět wobstaća skupiny Serbska namša a reformaciski jubilej w léce 2017.

Łaz. 8. junija přednošowaše Jan Malink we Łazu wo cyrkwiskim wojowanju w holanskej wsy za čas hitlerskeho knjejtwa. Kružk seniorow bě tež Wujězdžansku wosadu a katolskich wěriwych přeprósyl, tak zo bě bywša hamtska stwa Łazowskeje fary přepjeljena. Sup. Malink předstaji wosud fararja Malinka a jeho swójby, kotraž měješe wšelakich přesčěhowanjow dla mnoho čerpjenjow znjesć.

Slepo. Wutoru, 16. junija, wuhotowaše Slepjanska wyša šula swój serbski dzeń na farje, farskej zahrodze a w cyrkwi. Wjace hač 200 šulerjow zaběraše so ze spěwami, nałožkami a druhimi tradicijemi měsaca junija. W cyrkwi nazwučowachu pod nawodom Juliany Kaulfürstoweje a wosadneje fararki Jadwigi Malinkoweje serbske dźiwadłowe sceny wo Janu Křćeniku. Připođnju w 12.00 hodž. předstaji so kruch pod wulkim přikleskom, z čimž so serbski dzeń zakónči. Rady chcetej Slepjanska wyša šula a wosada tradiciju serbskeho dnja dokoławokoło cyrkwy tež klětu dale wjesć.

Halštrow. Po džesac lětach skutkowanja we wosadomaj Halštrow-Protecy a Smječkecy přewozmje farar Friedrich Prüfer 1. septembra farske městno w Nowym Měšće (Neustadt i. Sa.). Na swjedženskich kemšach njedzelu, 9. awgusta, w 14.00 hodž. w Halštrowskej cyrkwi so wón wot swojeju dotalneju wosadow rozžohnuje.

Kamjenc. Po jednaće lětach skutkowanja w Kamjencu so farar Jörg Naumann k 1. septembrej na wuměnk poda. Njedzelu, 6. septembra, w 14.00 hodž. so wón na swjedženskich kemšach w bywšej Kamjenskeje Serbskej cyrkwi wot wosady rozžohnuje.

Dary

W meji je so darilo za Serbske ewangelske towarstwo 150 eurow a za Pomhaj Bóh 100 erow, 30 eurow a 12 eurow. Bóh žohnuj dary a daricelow.

Spominamy

Před 150 lětami, 31. julija 1865, narodži so **Jan Awgust Kerk** jako syn žiwnosćerja w Čornjowje w Bukečanskej wosadze. Wón wopyta Krajnostawski wučerski seminar w Budyšinje a bě po tym z pomocnym wučerjom w Kotecach a w Nowej Wsy pola Klukša. Jako seminarist w Budyšinje přisłušeše tamnišemu Towarstwu serbskich seminaristow a džělaše w jeho předsydstwje sobu. Lědma zo bě seminar dokónčil, přistupi 1885 Maćicy Serbskej. Jako wučer skutkowaše 1888–1890 w Rakecach, 1890–1899 w Rochlitzu a 1899–1930 w Pirnje, hdžež bě z wyším wučerjom. W Rakečanskim času bě předsyda tamnišeho serbskeho towarstwa Lipa, z Pirny sem wobdželeše so na serbskim towarstwowym žiwjenju w Drježdžanach. Hišće w Rakecach woženi so wón 1890 ze serbskej kublerskej džowku Almu Mukec z Wulkeho Wo-

syka, najmlódšej sotru znateho wučenca Arnošta Muki. Byrnjež Kerkec swójba zwonka Łužicy bydliła, rěčeše so w njej serbsce. Džowka Hilža wuda so pozdžišo na serbskeho katolskeho wučerja a pozdžišeho redaktora Jana Bryla (1879–1931). Wot lěta 1930 wuměnkar, dodawaše Jan Awgust Kerk wšelake přinoški do Serbskich Nowin a do protyki Předženaka. Wón zemřě 1938 w Pirnje a bu drje tež tam pochowany. Jeho wudowa wosta w Pirnje, hdžež bě hišće po wójnje w bydlenčku na Dróze Maxima Gorkeho 11 žiwa. 85lětna zemřě wona 22. februara 1956 w Drježdžanach, zawostajote tři džowki, a bu w Pirnje pochowana. T.M.

Přeprósujemy

04.07. sobota

- 10.00 Łužiski cyrkwinski dzeń w Choćebuzu
- 13.00 we Wuježku pola Bukec: swójbne pućowanje we wobłuku Serbskeho cyrkwiskeho dnja
- 16.00 klankodźiwadło
- 17.00 nutrnosť k zahajenju cyrkwiskeho dnja, po tym program chóra Budyšin

05.07. 5. njedzela po Swjatej Trojicy

- 10.00 swjedženske kemše z Božim wotkazanjom w Bukecach (předuje fararka Jadwiga Malinkowa), po tym program Serbskeho cyrkwiskeho dnja

19.07. 7. njedzela po Swjatej Trojicy

- 10.00 serbske kemše w Budyšinku (sup. Malink)
- 12.00 nutrnosť w serbskim rozhlósu (fararka Malinkowa)
- 14.00 dwurěčna namša w Złym Komorowje (farar D. Schütt)

W awgusće wysyła so ewangelske Nabožne słowo k dnjej w serbskim rozhlósu.

02.08. 9. njedzela po Swjatej Trojicy

- 10.00 kemše w Budyšinje w Michalskej cyrkwi (sup. Malink)
- 12.00 nutrnosť w serbskim rozhlósu (farar Rummel)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591 600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)

Čiść: Lessingowa čišćernja, Kamjenc
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625
Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Kreissparkasse Bautzen
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadza měsacnje. Spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiaražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.
Lětny abonement plaći 8 eurow.